

gyakornokok mind megszöktek. A nyomdaigazgatóság ez alkalommal ajánlja LENNER Ferencet gyakornoknak havi 80 frt fizetéssel, aki mellett, hogy jól rajzol, ügyes rézmetsző is. LENNER azután az ötévi gyakornokoskodás elteltével 1817 szept. 2-án mint adjunktus nyer FALKA mellett alkalmazást és — a nyomdaigazgatóság felterjesztése alapján — végzett munkája után részesül fizetésben. 1818 febr. 9-i helytartótanácsi leirat szerint FALKA mellett LENNER napi 4 frt, egy másik alkalmazott napi 2 frt fizetéssel működik, ezenkívül WOLLTERS, a betűöntő faktora, még három segédnek ad munkát. KELENYI B. OTTÓ.

Egy sárospataki jogász könyvei 1764-ben.

Szulyói és Karomi SIRMIENSIS III. Gáspár (a mai SZULYOVSKY-család második ágából való Péternek fia) nagyanyai ágon Királyfalvi RÓTH, anyai ágon OKOLICSÁNYI-vér, 1763-ban Szulyóról a zemplénmegyei birtokok kedvéért Sárospatakra ment jogásznak. A közelebbi Nagyszombat, ahol a rokon AKAY jezsuitapáterek emléke élt, az exponált evangélikus ifjút vonzani nem tudta és a löcsei gimnázium után Sárospatakra vágyott. A szulyói családi könyvtárból hozott könyvekkel bőven megrakodva jelentkezett ott saját úri fogatán. Az első levélváltásból kitűnik, hogy az apa, bár szívesen adta a könyveket, ezekről eleve is tértívényt követelt, amit a fiú végre sűrű mentegetőzés mellett 1764 július 14-ikén állít ki. Szószzerint adjuk a tanulságos jegyzéket, Gáspár úr sokágú érdeklődésének tanuját, amit a pedáns apa, a pozsonyi helytartóság tisztviselője, gondosan eltett a gondjaira bizott szulyóvári levéltár többi reverzálisai közé.

Anno 1764. die 25 Maj. excerpti Sunt Libri, quos Patakinum mecum
accepi, qui Sequuntur Sequenti ordine.

In Folio.

1. Atlas 62. rum chartarum.

In Quarto.

1. Samuelis L. B. a PUFFENDORFF. Jus Natur. et Gentium. Tom. I. Franc.
et Lipsiae	1744
2. Eiusdem idem Tom. II.	
3. I. Davidis KÖHLER Historia Imperii. Germ. ... Franc. et Lipsiae ...	1751
4. Franc. Saligniac FENELONI Telemacus Hung. Cassoviae	1755

In Octavo Maiori.

1. Beniam. HEDERICI Lexicon Lat. Germanicum. Tom. I. Lipsiae ...	1739
2. Eiusdem idem Tom. II.	

3. Sebastiani CASTELLIONIS Biblia Lat.	Lipsiae	1750
4. Hugonis GROTIJ, Jus Belli et pacis Tom. I. Lat.	Lipsiae... ..	1758
5. Eiusdem idem	Tom. II. Lat.	
6. J. Georg DARIES, Institut. Juris prudentiae Lat.	Jenae	1757
7. L. Baronis a CANITZ Poemata. Germ.	Berolini et Lipsiae...	1750

In Octavo Minori.

1. John. ARNDII De vero Christianismo. Hung....	Jenae	1741
2. Davidis MARTIN Novum Testamentum Gall....	Altonae	1739
3. G. H. NIEUPCORTI, Ritus Romani Lat.... ..	Berolini	1751
4. SEPLERI Grammatica. Gall.	Berolini	1749
5. Jo. Augusti ERNESTI Initia Dena Solidioris. Lat.	Lipsiae	1750
6. Christoph. CELLARII Liber Memorialis Quadrilinguis	Leutschoviae	1735
7. Jo. Frid. VEIDLERI Institut. Matheseos Lat. ...	Amstelodani	1750
8. P. VIRGILII MAARONIS, Opera Omnia Lat.	Lipsiae... ..	1759
9. J. Georg. HAGERI Geographia Tom. I. Germ.	Chemnitz... ..	1755
10. Eiusdem idem	Tom. II.	
11. Eiusdem idem	Tom. III.	
12. Casparis ZIGLERI in Grotium animadversiones. Lat.	Vitembergae	1676
13. Lexicon Gallico Germanico Latinum.	Genevae	1660
14. Dieter. Justi SCHLEGELI Systema Arithmetieum	Germ. Isenaci	1737
15. Casparis KAROLI Biblia Hung.	Basileae	1751
16. NATALIS Comitissae Mythologia Lat.	Francofurti	1584
17. L. B. Samuelis a PUFFENDORFF. Hist. Europea. Lat.	Francofurti	1704
18. C. PLINII Caecilii Secundi Epistolae, Lat.	Norimbergae	1739
19. Christoph. CELLARII Antiquitates Romanae. Lat.	Halae Magd.	1748
20. L. Annaei SENECAE, Opera Omnia Tom. I. Lat.	Lipsiae... ..	1741
21. Eiusdem idem	Tom. II.	
22. M. Tul. CICERONIS Epistolae ad Familiares. Lat.	Norimbergae	1753
23. Joh. HÜBNERI Historia Biblica Hung. Basileae	1754
24. Frid. Christ. BAUMEISTERI Metaphysica. Lat.	Vitembergae	1743
25. Eiusdem	Logica. Lat.	1742
26. Joannis LA PLACETTE Ethica Christiana Hung.	Debrecény	1750
27. Paulli DOLESCHALIJ Donatus quadrilinguis ...	Posonij	1745
28. Franc. Saligniac FENELONI, Telemacus Gallicus	Berolini... ..	1751
29. Cornelii NEPOTIS Vita Imperatorum excellentium	Lat. Gall. Berolini	1746

In duodecimo.

1. Godofredi ARNOLDI Hist. Ecclesiastica comp. Germ.	Lipsae	1722
2. AESOPI Fabulae Gallico-Germanicae	Hamburgi	1750
3. Graduale Hungaricum	Francofurti	1758
4. M. Tullii CICERONIS Officia. Lat.	Norimbergae	1746
5. Augustana Confessio Hung. [Ford. BÁRANY György]	Jenae	1740
6. M. Tulli CICERONIS Orationes Selectae	Norimbergae	1744
7. M. Valerii MARTIALIS Epigrammata Lat	Lugduni	1744

8. Q. HORATII Flaci Opera Omnia. Lat.	Amstelodami ...	1664
9. BELLARMINUS eneuatus. Lat.	Londini	1633

In decimosexto.

1. Joann. SARTORII Catachesis Hung.		1733

A hevenyészett jegyzék magyarázatra alig szorul, a szürke XVIII. század könyvei a bibliografust alig érdeklik. Hazai szempontból mégis érdekes a tértvény, mert a 12-rétű könyvek ötödik tétele egy ismeretlen magyar *Graduálé*, a 16-rétűek első *Sartorius*-a pedig ugyancsak ismeretlen magyar káté keresésére utal bennünket. Különben a Csetneken 1756-ben meghalt SARTORIUS-nak 1763-ból való *A szent bibliából kisérdett keresztény hitnek fundamentoma* stb. című helynékül megjelent munkájára gondolhatunk annál inkább, mert ez káté formájában, kérdés és feleletekben levén írva, valóban kátének nézhető. Mindamellett arra is gondolhatunk, hogy SARTORIUS-nak eddig csak Nürnberg 1747-ből ismert *Luther M. kis katekizmus*a című műve 1763-ban is napvilágot látott. Ha valakit a jogász személye érdekelne, erre nézve elmondhatjuk, hogy Gáspár derekasán hasznát vehette a sok könyvnek. Az anyjával váltott német levelekben francia nyelvi tanulmányairól beszél, az apával latin-magyar disszertációkban már a szulyói artikularis templom, vagy pedig a családi részbirtokok jogait védi. Végre 1766-ban abszolvál és háromévi távollét után hazalátogat. Csakhamar patvaria után néz. Levelei mutatják, milyen nehéz volt akkor az elhelyezkedés. Szulyótól Léváig kocsin és lóháton járja be a rokonságot, ajánlást és támogatást keres, hogy valami jobb irodába, például a rokon HÓDOSY Ferenc, esetleg a jogtudós FEJESS mellé kerüljön gyakorlatba. Mindez nem sikerült és félévi vesződés után végre GÖRGEY László segítségével ennek vejénél, GAERBER Mihálynál kap helyet R. Szombatban. «Audiát» életéből két érdekes levele maradt, az egyikben űnokaöccsének, Károlynak Patakra való küldését sürgeti, hogy «az otthoni sűrű vendéglátás, kártya és borközti üres fecsegés tovább ne rontsa a fiút». A másikban saját újabb tanulmányairól számol be. Neki diktálja a principális *Animadversiones in Husthium* című munkáját. Ebből ő magának tartja a krudumot és a purizált kalligrafikumot nyújtja át. Emellett az ügyvédi vizsgálatra készülve, FEJESS munkáit forgatja. Ezekhez jegyzeteket ír, de itt már mint jómódú fiú, maga diktál saját irnokának. Másik levelében 1767-ben kéri a *Corpus Iuris* 1751. évi, otthon maradt kiadását, ezzel együtt a legutóbbi országgyűlés *Decretaleseit*, miután már rég imprimalva vannak

és Nagyszombatban bizonytalán kaphatók. Állandóan tudományos és irodalmi ambíciók hevítik. Tervezget mindaddig, míg ügyvéddé lesz és megnősül. Akkor előbb Fegyverneken, majd Dabason gazdálkodik, végül pedig apósának (SZENTIVÁNYI I.) birtokára vonul és miként annyi más úr, elteszi a diplomát, a könyveket, elfelejti a francia és német poétákat, hogy *procul negotiis* élje le napjait. Egyetlen versét őrzi a családi levéltár, amelynek utóbb gondozója lesz. Ez a vers a HÓDOSSY Sándor és SIRMIENSIS Julia esküvőjére írt *Epigramma votivum — ex litteris nominum initialibus constructum*.

ERNYEY JÓZSEF.